

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 05.04.2017
nr. 1555 podpis. P. Jędrzejko

KABINET MARSZAŁKA SENATU

Wpłynęło dn. 05.04.2017
nr. 1587 podpis. M

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 4 kwietnia 2017 r.

DSR-III.0702.1.2017.KG

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu RP

Konny Janie Marszałku,

Odpowiadając na wystąpienie z dnia 3 marca br., znak: BPS/043-35-847-MRPPS/17, przy którym przekazano oświadczenie złożone przez Pana senatora Antoniego Szymańskiego na 35. posiedzeniu Senatu w dniu 24 lutego 2017 r. w sprawie wzmocnienia polskiej rodziny i zwiększenia urodzeń dzieci, przekazuję poniżej następujące wyjaśnienia w zakresie kwestii pozostających w kompetencji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Już art. 18 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. stanowi, że małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Małżeństwo i rodzina to szczególne podmioty uwagi obecnej większości parlamentarnej oraz Rady Ministrów, w tym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a kreowana przez nich polityka rodzinna to kluczowy obszar aktywności.

Symbolicznym wymiarem uwypuklenia roli rodziny była stosowna zmiana w strukturze organizacyjnej rządu. Po raz pierwszy w historii III Rzeczypospolitej Polskiej utworzono urząd Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dotychczas kwestie dotyczące polityki rodzinnej pozostawały w kompetencji Ministra Pracy i Polityki Społecznej). Warto dodać, że dział administracji rządowej pn. „sprawy rodziny” (zmieniony w 2010 r. na „rodzina”) został utworzony w 2007 r., tj. w czasie poprzednich rządów obecnej większości parlamentarnej.

Realnym wymiarem docenienia roli rodziny w funkcjonowaniu państwa było podjęcie przez Radę Ministrów prac nad Programem „Rodzina 500plus” już od pierwszych

dni jej funkcjonowania. Intensywny proces legislacyjny ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci trwał trzy miesiące (Pani Elżbieta Rafalska została powołana na urząd Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 16 listopada 2015 r. i jej powierzono przygotowanie stosownego projektu ustawy, zaś ustawa przyjęta przez parlament została podpisana przez Prezydenta RP już w dniu 17 lutego 2016 r.).

Obowiązujący od 1 kwietnia 2016 r. Program „Rodzina 500plus” to pierwsze od wielu lat tak szerokie i uniwersalne wsparcie dla polskich rodzin. Jest to jednoznaczny sygnał ze strony państwa, że rodzina nie jest i nie będzie pozbawiona wsparcia państwa w ponoszeniu kosztów utrzymania dzieci, aż do ukończenia przez nie 18. roku życia. Program daje polskim rodzinom z dziećmi na utrzymaniu wzrost poczucia realnego bezpieczeństwa ekonomicznego. Jest też zachętą do posiadania dzieci. Program „Rodzina 500plus” realizuje trzy podstawowe cele: pronatalistyczny, inwestycji w kapitał ludzki i redukcji ubóstwa wśród najmłodszych. Cele te – jak się wydaje – są istotne z punktu widzenia trwałości rodzin oraz podejmowanych przez nie działań prokreacyjnych, co potwierdzają dane z ostatnich miesięcy na temat wzrostowego trendu urodzeń.

Na skutek dokonanego w ostatnim czasie przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeglądu (oceny) systemów wsparcia rodzin z dziećmi nie planuje się podjęcia rewolucyjnych zmian Programu „Rodzina 500plus”. Trwałość jego filarów (tj. wysokości świadczenia i warunków dostępności) jest istotna z punktu widzenia budowy zaufania obywateli (rodzin) do państwa (sprawujących władzę).

Warto również wspomnieć o niektórych innych istotnych inicjatywach rządu z ostatnich miesięcy wpisujących się w politykę na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi, takich jak np.: Program „Mieszkanie plus”, Program „Maluch plus”, Program „Za życiem”, podwyższenie do 2 tys. zł kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz o ponad 100 zł miesięcznie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekunów niepełnosprawnych dzieci.

Odnosząc się natomiast do kwestii rozwoju poradnictwa rodzinnego i małżeńskiego oraz zwiększenia dostępności terapii małżeńskiej, pragnę przypomnieć, że realną odpowiedzią na te kwestie jest obowiązująca od 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 8 tej ustawy, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,

- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Ww. wspieranie rodziny jest prowadzone m.in. w formie pracy z rodziną (tj. konsultacji i poradnictwa specjalistycznego; terapii i mediacji; usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych; pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie ich izolacji).

Istotnym – profilaktycznym – narzędziem wspierania rodzin wychowujących dzieci, w których, z różnych przyczyn, zagrożone jest właściwe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest instytucja asystenta rodziny. Jego zadaniem jest praca z rodziną, w której istnieje zagrożenie umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, jak również z rodziną, w sytuacji gdy dziecko zostało już umieszczone poza nią. Praca asystenta w tym drugim przypadku sprowadza się do poprawy funkcjonowania rodziny, tak aby dziecko mogło do niej jak najszybciej wrócić.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" wprowadziła zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rozszerzając zakres zadań asystenta rodziny. Celem zmiany było poszerzenie obszaru działania asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora w zakresie objęcia wsparciem kobiety w ciąży oraz jej rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety w ciąży powikłanej lub kobiety rodzącej dziecko, u którego zdiagnozowano w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu. Czyni to asystenta rodziny ważnym ogniwem w powszechnym systemie wsparcia rodzin.

W marcu br. resort zorganizował, w związku z wejściem w życie omawianych zmian prawnych, szkolenie dla ok. 600 asystentów rodziny z całego kraju. Szkolenie poprowadzili przedstawiciele dotychczasowych realizatorów asysty rodzinnej, zarówno z jednostek samorządowych, jak i pozarządowych – reprezentanci miejskiego ośrodka pomocy społecznej w Gdyni, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asystentów Rodziny oraz Stowarzyszenia na rzecz pomocy dziecku i rodzinie "DLA RODZINY". Co więcej, w celach szkoleniowych przygotowany został szerszy materiał metodyczny, który został zamieszczony na stronach internetowych resortu rodziny w celu jego rozpowszechnienia.

Ponadto należy zauważyć, że asystenci rodziny będą mogli podnieść swoje kompetencje w ramach szkoleń realizowanych w ramach projektu finansowanego ze środków unijnych pn.: Szkolenia kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dodatkowo w najbliższym czasie, wzorem lat ubiegłych, planowane jest ogłoszenie przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017*, którego celem jest wsparcie finansowe jednostek samorządu terytorialnego w zatrudnianiu asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W bieżącym roku, w związku z wejściem w życie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", kwota przeznaczona na dotację dla samorządów na ten cel uległa zwiększeniu o środki pochodzące z Funduszu Pracy (tj. o kwotę do 70 mln zł).

Jednocześnie informuję, że zakres podejmowanych przez różne podmioty administracji publicznej działań m.in. na rzecz wsparcia rodzin obrazuje przekazywana każdego roku przez Radę Ministrów także Senatowi informacja o realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za rok poprzedzający rok jej przekazania.

Z poważaniem
MINISTER
Barłomiej Marczak
PODSEKRETARZ STANU